

Ἐν ὄψει τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου τοῦ 2016.

Αρχιμ. Κυρίλλου Κωστοπούλου, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μ. Πατρῶν, Δρος Κανονικοῦ Δικαίου

Ἐν ὄψει τῆς συγκλήσεως τῆς ἀποκαλουμένης **Ἁγίας, Μεγάλης καὶ Πανορθόδοξου Συνόδου**, τὴν ὁποία ἔχει ἐξαγγείλει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, θὰ ἤθελα ὡς κανονολόγος νὰ τοποθετηθῶ καὶ νὰ ἀπαντήσω σὲ ὀρισμένα ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα θέτουν εὐλόγως ὀρθόδοξοι θεολόγοι, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπλὸς ὀρθόδοξος λαός.

Καὶ τὸ πρῶτο ἐρώτημα εἶναι: **Πότε συγκαλεῖται Σύνοδος μὲ τὴν συμμετοχὴ ἐκπροσώπων τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;** Τὸ δεύτερο: **Πῶς πρέπει νὰ ἀποκαλεῖται αὐτὴ ἡ Σύνοδος, Πανορθόδοξος ἢ Οἰκουμενική;** Καὶ τὸ τρίτο: **Πότε μίᾳ Συνόδου χαρακτηρίζεται ληστρική;**

α. ΠΟΤΕ ΣΥΓΚΑΛΕΙΤΑΙ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου ὡς τὸ «μυστικὸ Του Σῶμα» -**«καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας»** (Κολ. 1, 18)- ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά της ἐκινεῖτο συνοδικῶς. **«Ἔδοξε τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν»** (PG 31, 1432), ἐξαγγέλλει ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὁ λόγος αὐτὸς γίνεται ὁ ἱερὸς τύπος ὄλων τῶν μετέπειτα Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Σύνοδος μὲ τὴν συμμετοχὴ ἐκπροσώπων τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὸ ὑπέρτατο νομοθετικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς μίας, ἁγίας, καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Συγκαλεῖται κυρίως **«πρὸς κοινὴν συνδιάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἀφορώντων τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν»** (Μίλας, Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, Ἀθήνησιν 1906, σ. 405). Συγκαλεῖται, δηλαδὴ, ὅταν χρειάζεται νὰ ρυθμισθοῦν θέματα, τὰ ὁποῖα ταλανίζουν τὸν κλῆρο καὶ τὸν λαὸ της, ὅπως ἡ σχέση τῶν μελῶν της, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, μετὰ τῶν διαφορῶν αἰρετικῶν.

Ἡ ἀνωτέρω Σύνοδος, ἔχοντας **«τὴν χρείαν κατεπείγουσαν καὶ τὴν αἰτίαν εὐλογον»**, κατὰ τὸν Μ. Ἀθανάσιο (PG 26, 688B), συγκαλεῖται πρωτίστως γιὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ διασώσῃ τὴν Ὁρθόδοξο πίστη. Ὅταν κινδυνεύουν τὰ δύο αὐτά, τότε εἶναι ἀδήριτος ἡ ἀνάγκη συγκλήσεώς της. Ὁ π. Δ. Στανιλοάε γράφει ἐπ' αὐτοῦ: **«Οἱ Σύνοδοι [...] διέσωσαν τὴν χριστιανικὴ ἐνότητα καὶ τὴν χριστολογικὴ βάση τῆς Ἐκκλησίας»** (Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, Θεσ/νίκη 2014, σ. 60).

Συνεπῶς τὸ κύριο θέμα μὲ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἀσχοληθῇ μίᾳ νέᾳ Συνόδου, συμμετεχόντων ἀπάντων τῶν ἐκπροσώπων τῆς μίας, ἁγίας, καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ἐνότητα τῶν μελῶν της. Δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς πρὸς τὰ θέματα πίστεως, νὰ μὴν βασιζώμαστε στὶς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, οἱ ὁποῖες ἔλαβαν οἰκουμενικὸ κῦρος καὶ **διαφορετικὰ νὰ πρεσβεύουν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ οἱ ὁμόλογοί του καὶ διαφορετικὰ ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαός.** Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο κινδυνεύουμε νὰ φθάσουμε σὲ σχίσματα, διακυβεύεται ἡ ἐνότητα τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας. Ὁ Μ. Βασίλειος ἐναγωνίως ἀναφωνοῦσε: **«Πάνυ με λυπεῖ ὅτι ἐπιλελοίπασιν λοιπὸν οἱ τῶν Πατέρων κανόνες καὶ πᾶσα ἀκρίβεια τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπελήλαται, καὶ φοβοῦμαι μὴ, κατὰ μικρὸν τῆς ἀδιαφορίας ταύτης ὁδῶ προϊούσης, εἰς παντελεῆ σύγχυσιν ἔλθῃ τὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα»** (PG 32, 400B).

Καθίσταται σαφές, έπομένως, ότι μία νέα Σύνοδος με την συμμετοχή άπάντων τών εκπροσώπων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας πρέπει να άσχοληθῆ κατά πρώτον με τὸ θέμα τής ένότητας τών μελών τής Έκκλησίας, κληρικῶν καί λαϊκῶν, διαγράφοντας μία ένιαία άντιμετώπιση τών σημερινῶν αίρέσεων, ὅπως τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Προτεσταντισμοῦ, τοῦ Χιλιασμοῦ κ.άλ. Κατά δεύτερον ὀφείλει να διεξέλθῃ καί να έπιλύσῃ τὰ άναφυέντα έντὸς τοῦ χώρου τής μιᾶς Έκκλησίας, τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μας, νέα ποιμαντικά προβλήματα με φρόνημα Πατερικὸ βάσει τών άποφάσεων τών προηγηθεισῶν Οίκουμενικῶν Συνόδων καί τών τοπικῶν Συνόδων καί τών Άγίων Πατέρων, οἱ ὁποῖες έλαβαν Οίκουμενικὸ κῦρος με τὸν Β΄ κανόνα τής ΣΤ΄ Οίκουμενικῆς Συνόδου.

β. ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΚΑΛΕΙΤΑΙ.

Τὸ δεύτερο έρώτημα εἶναι: Πῶς θὰ ὀνομασθῆ, ποῖο χαρακτηρισμὸ θὰ λάβῃ, τής Οίκουμενικῆς Συνόδου ἢ τής Πανορθόδοξου;

1. Έάν ἡ Σύνοδος ὀνομασθῆ «Πανορθόδοξος», αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὰ μέλη της συνίστανται ἀπὸ Όρθοδόξους Έπισκόπους, οἱ ὁποῖοι θὰ άσχοληθοῦν με τὴν ρύθμιση γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων τής Όρθοδοξίας καί μόνον. Με έναν τέτοιο χαρακτηρισμὸ ὑπνοεῖται ὅτι παραδεχόμαστε τὴν ὕπαρξη καί άλλων Έκκλησιῶν, ὅπως τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Προτεσταντισμοῦ κ.άλ. καί ἄρα, γιὰ τοὺς ὑποστηρικτὲς τοῦ χαρακτηρισμοῦ τής Συνόδου ὡς Πανορθόδοξου, γιὰ να κληθῆ Οίκουμενικὴ ὀφείλουν να συμμετάσχουν αντιπρόσωποι ὄλων τών χριστιανικῶν λεγομένων ὀμολογιῶν. Συνεπῶς εἶναι λανθασμένος ὁ χαρακτηρισμὸς τών προηγουμένων ἑπτὰ Συνόδων ὡς Οίκουμενικῶν. Έπρεπε με τὸ ὡς άνω σκεπτικὸ να ὀνομάζωνται Α΄ Πανορθόδοξος Σύνοδος, Β΄ Πανορθόδοξος Σύνοδος κ.ο.κ. γιὰτι ὑπῆρχαν καί οἱ άλλες «Έκκλησίες», τών Άρειανῶν, τών Πνευματομάχων, τών Νεστοριανῶν κ.λπ. Έπαγε τής βλασφημίας!!! **Νὰ διευκρινισθῆ ἐδῶ ὅτι ἡ παρουσία τών άρχηγῶν ἢ μελῶν τών αίρετικῶν παρατάξεων στὶς Οίκουμενικὲς Συνόδους ἦταν συμμετοχὴ άπολογίας καί ὄχι μετοχὴ στὴν λήψη τών συνοδικῶν άποφάσεων.**

Ό χαρακτηρισμὸς καί ἡ ὀνομασία μιᾶς νέας Συνόδου ὡς Πανορθόδοξου ἐγκρύπτει τὴν πεποίθηση καί άποδοχὴ τής ὑπάρξεως καί άλλων «Έκκλησιῶν» ἐκτὸς τής Όρθοδόξου Έκκλησίας καί ἄρα άποκαλύπτει αίρεση. Αὐτοὶ δέ, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν τὴν ὕπαρξη πολλῶν Έκκλησιῶν, εἶναι αίρετικοί. **Ἡ Έκκλησία εἶναι μία, γιὰτι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ένα. «Μεμέρισται ὁ Χριστός;» (Α΄ Κορ. 1, 13).**

Ἡ Έκκλησία εἶναι μία καί οἱ άλλοι ὄλοι εἶναι άποκομμένοι ἀπὸ τὴν μία, αγία, καθολικὴ καί αποστολικὴ Ορθόδοξο Έκκλησία. Έπομένως, ἔάν συγκληθῆ Σύνοδος με τὴν συμμετοχὴ τοῦ πληρώματος τής καθόλου Όρθοδόξου Έκκλησίας, θὰ ὀνομασθῆ Οίκουμενικὴ καί ὄχι Πανορθόδοξος.

2. Οίκουμενικὴ Σύνοδος χαρακτηρίζεται γιὰ τὸν λόγο ὅτι εἶναι **«ἡ άνωτάτη διοικητικὴ βαθμὶς τής ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας»** (Άμ. Άλιβιζάτου, Οἱ Έεροὶ Κανόνες, 1997, σ. 20) καί συγκεντρώνει τοὺς Έπισκόπους ἀπὸ ὄλα τὰ μέρη τοῦ Όρθοδόξου χριστιανικοῦ κόσμου. Με τὸν ὄρο «οἰκουμένη» ὀνομαζόταν τὸ Ρωμαϊκὸ κράτος: **«Ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου άπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην»** (Λουκ. 2, 1).

Έτσι άποκαλεῖται Οίκουμενικὴ ἡ Σύνοδος, γιὰ τὸν λόγο ὅτι συμμετέχουν ὄλοι οἱ άνα τὴν οἰκουμένην Έπίσκοποι τής μιᾶς, Ορθοδόξου Έκκλησίας. Στὴν Οίκουμενικὴ Σύνοδο παρευρίσκεται ὄλο τὸ Σῶμα τής Έκκλησίας, τὸ ὁποῖο συναποτελοῦν οἱ Όρθόδοξοι κληρικοὶ καί λαϊκοὶ καί τοιουτοτρόπως ἡ Σύνοδος αὐτὴ καθίσταται ὁ φορέας τοῦ άλαθήτου τής Έκκλησίας, άφοῦ τὰ μέλη της άποφαίνονται **«ὑπὸ τὴν ἐπίνοιαν καί ἐπιστάσιαν τοῦ Άγίου Πνεύματος ἐπὶ τῆ βάσει τής άγίας Γραφῆς καί τής ἱερᾶς Παραδόσεως»**, (Ι. Καρμίρη, Τὰ δογματικά καί συμβολικά μνημεῖα τής Όρθοδόξου Έκκλησίας, τ. 1, ἐν Ἀθήναις 19602, σ. 105).

3. Ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐξετάζει ζητήματα ἀφορῶντα στὴν οὐσία τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας. Οἱ ἀποφάσεις τῆς εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ὅ,τι ἐπιστεύθη πάντοτε καὶ ὑπὸ πάντων, τῆ ἐπενεργεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Οὐδέποτε ἀκυρώνει ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν προηγουμένων Συνόδων. Αὐτὸ διετράνωσαν οἱ συμμετασχόντες Πατέρες στὴν Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο: **«Μετὰ πάσης ἀκριβείας ἐρευνήσαντές τε καὶ διασκεψάμενοι, καὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀληθείας ἀκολουθήσαντες, οὐδὲν ἀφαιροῦμεν, οὐδὲν προστίθεμεν, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀμείωτα διαφυλάττομεν καὶ ἐπόμενοι ταῖς ἀγίαις Οἰκουμενικαῖς ἐξ Συνόδοις [...] πιστεύομεν [...] ἐπακολουθοῦντες τῇ θεηγόρῳ διδασκαλίᾳ τῶν ἀγίων Πατέρων ἡμῶν, καὶ τῇ παραδόσει τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. τοῦ γὰρ ἐν αὐτῇ οἰκῆσαντος ἁγίου Πνεύματος εἶναι ταύτην γινώσκομεν»** (Mansi 13, 376). Γι' αὐτό, ὅπως ὑποστηρίζει ὁ καθηγητὴς Καρμίρης, **«αἱ ἐπτὰ ἀρχαῖαι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἀποτελοῦν τὴν ὑψίστην ἀuthεντίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ»** (ΘΗΕ 9, 688).

γ. ΠΟΤΕ ΜΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΛΗΣΤΡΙΚΗ

Βάσει τῶν ἀνωτέρω, ἐὰν μία νέα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, προφασιζομένη τὰ δεδομένα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, τολμήσῃ νὰ ἀπορρίψῃ ἢ νὰ διορθώσῃ ἀποφάσεις τῶν προηγουμένων Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἢ ἀποφάσεις τοπικῶν Συνόδων καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες ἔλαβαν οἰκουμενικὸ κύρος καὶ ἀφοροῦν τόσο στὸ δογματικὸ μέρος τῆς Ὁρθόδοξου Θεολογίας, ὅσο καὶ στὸ ἠθικὸ - ποιμαντικὸ τοιοῦτο, αὐτομάτως θὰ χαρακτηρισθῇ ληστρικὴ Σύνοδος καὶ δὲν θὰ ὑποχρεοῦται ὁ Ὁρθόδοξος κληρὸς καὶ λαὸς νὰ ἀποδεχθῇ τὶς ἀποφάσεις τῆς.

Γιὰ τὴν συγκληθησόμενη νέα Σύνοδο τὸ 2016 γράφονται καὶ ἀκούονται πολλά. Ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ὅτι θὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Παπισμὸ ὡς Ἐκκλησία, θὰ νομιμοποιήσῃ τὴν ὁμοφυλοφιλία, θὰ ἀνασκευάσῃ τὶς ἀποφάσεις τῶν προηγουμένων Συνόδων ὡς πρὸς τὰ θέματα τῆς νηστείας, θὰ ἐγκρίνῃ τὴν χειροτονία τῶν γυναικῶν καὶ πολλὰ ἄλλα, ἀφορῶντα στὴν δογματικὴ καὶ ἠθικὴ Ὁρθόδοξο διδασκαλία, γιὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀποφανθῇ Οἰκουμενικῆς, Τοπικῆς Συνόδοι καὶ Ἅγιοι Πατέρες. Ὅμως, ὁ Β΄ κανόνας τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τονίζει: **«Μηδενὶ ἐξεῖναι τοὺς προδηλωθέντας παραχαράπτειν κανόνας, ἢ ἀθετεῖν, ἢ ἐτέρους παρὰ τοὺς προκειμένους παραδέχεσθαι κανόνας»** (Ράλλη – Ποτλῆ, Σύνταγμα, τ. 2, σσ. 309-310). Ὁ δὲ Ἅγιος Ἀμφιλόχιος ἀναφωνεῖ: «Πίστιν τὴν ἐκτεθεῖσαν ὑπὸ τῶν πατέρων τηνικαῦτα φυλάττομεν ἀκίνητον καὶ πρὸς τὸ διηνεκὲς ἀσπάρακτον μένειν εὐχομαι» (Ἐπιστ. Συνοδική, PG 39, 96A). Ὁ καθηγητὴς Μουρατίδης γράφει σχετικῶς περὶ τὴν μὴ ἀθέτηση τῶν παλαιότερων κανόνων: «Ἐκφράζει [ὁ κανὼν] αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν βαθεῖαν πεποίθησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως περὶ τοῦ αἰωνίου κύρους καὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐμπνευσθέντος περιεχομένου τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ἐκείνων εἰσέτι ὧν τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα τὸ ἐξηρητημένον ἐξ ὠρισμένων ἱστορικῶν συνθηκῶν περιέπεσεν εἰς ἀχρησίαν» (Τὸ αἰώνιο κύρος τῶν Ἱ. Κανόνων, Ἀθήνα 1972, σ. 62).

Κατόπιν τούτων πρέπει νὰ γνωρίζουν **a priori** οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἄλλοι παράγοντες ὅτι **μία τέτοια Σύνοδος, ἢ ὁποῖα δὲν θὰ πληροῖ τὶς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, θὰ χαρακτηρισθῇ ληστρικὴ**, ὅπως συνέβη σὲ παρόμοιες περιπτώσεις καὶ στὸ παρελθὸν καὶ θὰ προκαλέσῃ σχίσμα στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία.

Δὲν γνωρίζω ἐὰν εἴμαστε πραγματικὰ ἔτοιμοι γιὰ τὴν Σύνοδο, ἢ ὁποῖα προετοιμάζεται πυρετωδῶς.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν φέρουν μεγίστη εὐθύνη ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν καταστῇ μία Οἰκουμενικὴ -καὶ ὄχι Πανορθόδοξο- Σύνοδος ληστρικὴ καὶ προκαλέσῃ σχίσμα στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία.

Παναγιώτατε καὶ λοιποὶ Πατριάρχες, «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου».

πηγή: <http://aktines.blogspot.gr/2015/06/2016.html>

www.imdleio.gr